

Öğrenen Örgütler Yaklaşımı Çerçevesinde PKK Terör Örgütünün Drone ve Maket Uçak Eylemleri

Öğrenen Örgütler Yaklaşımı Çerçevesinde PKK Terör Örgütünün Drone ve Maket Uçak Eylemleri[1]

Erol BURAL

Örgütsel öğrenme, terör örgütleri ve PKK

PKK terör örgütü, yaklaşık yarım yüzyıla yakın bir süredir varlık göstermektedir. Bu süre içerisinde PKK sürekli bir şekilde kendisini yenilemiş, hem örgüt yapısı hem de eylem taktik ve teknikleri açısından içinde bulunduğu döneme ayak uydurmaya çalışmıştır. PKK terör örgütünün son günlerde maket / model uçak ve drone kullanarak düzenlediği terör eylemleri de bu çerçevede dikkat çekmektedir. PKK'nın çevresinde ve bölgesinde olan bitenleri takip eden, siyasal gelişmelere göre karakter değiştirebilen bir terör örgütü olduğu görülmektedir. Benzer şekilde PKK, terör eylemi yöntem ve tekniklerini de dönemsel olarak değiştirmiş, örgütsel öğrenme ve davranış değişikliği süreçlerini geliştirmiştir. Bu makalede amaç; örgütsel öğrenme yaklaşımı çerçevesinde PKK terör örgütünün drone, model / maket uçakları terör eylemlerinde kullanımı hususunu incelemektir.

Öğrenme, davranış değişikliği ile sonuçlanan bir süreçtir. Örgütsel öğrenme ise kullanılacak bilginin elde edilmesi, elde edilen bilginin örgüt elemanlarına ulaştırılması, bu bilginin yorumlanarak kabul edilmesi ve son olarak bilginin depolanarak örgütsel hafıza haline getirilmesi aşamalarını içermektedir (Demir, 2008: 58-59).

Terör örgütlerinin örgütlenme kültürü, örgütün yapısal şekli, örgütün liderlik ve komuta yapısı, örgüt içi ve örgüt dışı iletişim kabiliyetleri, yeniye karşı verilen tepki, örgütün etkin olduğu bölge gibi hususlar, örgütlerin öğrenme yeteneklerini etkileyen faktörler olarak sıralanabilmektedir (Demir, 2008: 62).

Terör örgütleri örgütsel öğrenme anlayışı kapsamında bilgiyi temin etmek için hem iç hem de dış kaynakları kullanabilmektedirler. Diğer terör örgütlerinin eylem yöntemlerinin öğrenilmesi, bu örgütlerle iş birliği yapılması, terör eylemi yöntemi konusunda uzmanların bilgi ve tecrübelerinden faydalanılması ya da internet gibi açık kaynaklardan bilgi edinilmesi olası görülmektedir. Terör örgütleri için özellikle dış kaynaklardan elde edilecek bilgi, yalnızca terör örgütünün öğrenmesi ve kendisini geliştirmesini değil aynı zamanda uzun süre hayatta kalabilmek için mücadele ettiği ortamı tanımasını da sağlamaktadır (Demir, 2008: 64).

Terör örgütleri, örgütsel öğrenme sürecinin neticesinde kendilerini daha güvenli hale getirerek yeni yetenekler kazanmaktadır. Bir terör örgütünün örgütsel öğrenme seviyesi ile bu terör örgütünün oluşturduğu tehdit seviyesinin doğru orantılı olduğunu söyleyebilmek mümkündür. Terör örgütleri, örgütsel öğrenme açısından şimdiki, geçmiş ve geleceği, aralarında bir ilişki kurarak incelemekte ve kendisi için maksimum faydayı bu şekilde artırmaktadır. Bu bağlamda terör örgütleri dört temel alanda örgütsel öğrenme yeteneklerine ve seviyelerine göre kendilerine fayda sağlamaktadırlar:

1. Yeni silah ve taktiklerin geliştirilmesi ve kullanılması,
2. Halen mevcut silah ve taktiklerin kullanılmasında becerilerin artırılması,
3. İstihbaratın toplanması ve kullanımı,
4. Örgütün kayıplarına rağmen kabiliyetlerini koruması (Bayer, 2007: 103).

Terör örgütleri eylem yöntem ve tekniklerini dönemsel ihtiyaçlarına uydurmakta, yeni çıkan fırsatlardan faydalanarak yeni taktikler ve teknikler geliştirmektedirler. Bir terör örgütünün kullandığı terör eylemi yöntemi ve tekniği ne kadar çok ve farklı ise, o terör örgütünün eylem esnekliği ve serbestisi de o kadar artmaktadır. Örneğin Geçici İrlanda Cumhuriyet Ordusu (Provisional Irish Republican Army / PIRA) hem eylem yöntemlerini çeşitlendirmek, hem de operasyonel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kendi imkânlarını kullanarak roketatarlar üretmiştir (Demir, 2008: 63).

PKK eylem yöntem ve tekniklerinde değişim

PKK terör örgütü de hem Türkiye'de hem de dünyadaki gelişmelere paralel olarak terör eylem ve yöntemlerini değiştirmiş ve geliştirmiştir. PKK kurulduğu 1978 ile 1984 yılları arasında silahlı propaganda yöntemini seçmiş, silahlı terör eylemlerinde bulunmamıştır. 1980 askeri darbesinin ardından cezaevlerinde, "açlık grevleri/ölüm oruçları" eylem yöntemini denemiştir. 1984 yılında Eruh ve Şemdinli'de askeri birlik ve tesislere ilk silahlı eylemlerinden sonra örgütün propaganda ve fiili eylem safhasını beraber kullanmaya başladığı görülmektedir. PKK terör örgütü üçüncü kongresinde eylem hedeflerinde değişiklik yapmış ve şiddetin seviyesini artırmış, sivillere yönelik saldırılara başlamış, "geçici köy koruculuğu" sistemine tepki olarak korucu köylerini hedef almıştır. PKK, 1990 ile 1993 yılları arasında uluslararası ortamdaki değişimden faydalanarak eylemlerini artırmıştır. PKK terör örgütü, köylüler başta olmak üzere, öğretmenler, mühendisler, sağlık personeli gibi devlet temsilcilerini hedef almış, karayollarında seyreden vasıtalara saldırıda bulunmuştur. Körfez Savaşı sonrasında Irak'ın kuzeyinde oluşan boşluğu değerlendiren PKK, Irak'ın kuzeyinin güvenliğini üzerine almış ve bölgeye yerleşmiştir. Örgüt bu dönemde büyümüş ve inihayı esas alan karakol başkanları düzenlemeye başlamıştır. 1994 yılından itibaren şehirlerde eylem yapmaya başlayan PKK, Tuzla/İstanbul tren istasyonunda bombalı eylem düzenlemiştir. Örgütün eylemlerinde önemli bir değişimin göstergesi olan intihar saldırıları 1996 tarihinde Adana polis karakoluna yapılan bir terör saldırısıyla başlamıştır. Teröristbaşı Öcalan'ın yakalanmasıyla PKK "serhildan" olarak adlandırılan sivil itaatsizlik eylemlerini uygulamaya koymaya başlamıştır (Demir, 2008: 77-80).

PKK'nın şehir eylemlerine yönelik stratejisinin temelinde 2011 yılında ilan ettiği "serhildan" kavramı yer almaktadır. PKK terör örgütü yöneticilerinden Duran Kalkan, 2012 yılında "Kıra Dayal Şehir Savaşı" stratejisini şu şekilde açıklamıştır:

"Kırada ve şehirde yürütülebilecek dengeli bir savaş demokratik konfederalizm örgütlenme, sömürgeci soykırım rejimini zayıflatma, gerileme ve

sınırlandırma imkânına sahiptir. Bu bakımdan devrimci halk savaşının zemini olarak kırdı ve şehirde yürütülecek dengeli bir savaş esastır. Savaş yürüten kuvvetlerden birincisi kır gerillasıdır. Zayıflatılması, azaltılması değil. Aksine güçlendirilmesi ve büyütülmesi gerekiyor. İkincisi, savaş yürütecek yeni bir gerilla türüdür. Buna şehir gerillası denir. Şehrin koşullarına göre insan seçmeli, ona göre eğitilmeli, örgütlenmeli ve savaşılmalıdır. Üçüncüsü de serhildanlardır. Gençlik ve kadın örgütüllüğüne dayalı, legal imkânları kullanan fakat onunla kendini tam bağlamayan, meşruyeti kendine esas alan, meşru savunma kapsamında hareket eden bir serhildan harekete üçüncü bir kuvvet olarak devam etmelidir. Esas savaş alanı şehirlerdir. Zira düşman hedefleri ve kurumları şehirlerdedir. Savaş bu anlamıyla esas olarak şehirlerde olmalıdır.” (Şardan, 2015).

Özete; yerleşim yerlerinin etrafında bulunan kırsal alanda güçlü olunduğu takdirde, yerleşim yerlerindeki terörün daha etkin hale getirilebileceği, şehirlerde yapılmak istenilen terör eylemlerinin dağıdaki terörün gücüne dayandırılabilmesini savunan bu yöntem çerçevesinde PKK terör örgütü yine dönemin şartlarını değerlendirerek 2015 yılı Temmuz ayından itibaren şehir ve kasabalarda terör eylemlerine başlamış, kurtarılmış bölgeler ilan etmeye çalışmıştır.

PKK terörüyle mücadelede İHA ve SİHA kullanımı

2016 yılında yaşanan Fetullahçı terör örgütü kalkışmasının ardından Türkiye'nin terörle mücadelesi sınır ötesinden güvenliği sağlama konseptine dönmüştür. Yine bu tarihten itibaren Türkiye'nin PKK ile mücadelesinde yaşanan değişim ve dönüşüm noktalarından bir tanesi de çok sayıda tipi İnsansız Hava Araçlarının (İHA) ve Silahlı İnsansız Hava Aracı (SİHA) sisteminin bu alandaki kullanımı sokulması olmuştur.

Türkiye, 2014 itibarıyla Medium Altitude Long Endurance (MALE) sınıfı yerli İHA üretimi konusunda önemli bir aşamaya ulaşmıştır. PKK'ya karşı hassas hedeflemeye dayalı yürütülen terörle mücadele hareket konseptinin, İHA ve SİHA'lar ile önemli bir eşiği atıldığı değerlendirilmektedir. Bunun nedeni, İHA / SİHA'ların (TB2) kısa bir süre zarfında seri üretime hazır hale gelmesi ve PKK'ya karşı kullanılmaya başlanması ve silahlı modellerinin bulunmasıdır (Ökten, 2018: 104-105)

PKK terör örgütüyle mücadelede İHA ve özellikle SİHA'ların kullanılmaya başlaması, askeri birliklerin alan hakimiyetini hava boyutuna taşımış, askeri birliklerden oldukça uzak bir mesafede ve çok geniş bir alanda terör örgütü mensuplarının gece-gündüz ayrımı olmaksızın tespit ve teşhis edilmesini, bunun ardından ise etkisiz hale getirilmesini sağlamıştır. İHA ve SİHA'ların yaygınlaşması, 2014 yılından itibaren üretimde teknik olarak kapasitelerinin artması PKK'nın özellikle kırsalda hareket kabiliyetini kısıtlamış, lojistik faaliyetlerini sekteye uğratmış, yurtdışından eleman desteği almasını büyük ölçüde sınırlanmıştır.

İHA, SİHA ve diğer teknolojik unsurların terörle mücadelede bütünsel kullanımı terörle mücadelede birçok alanda katkı sunmuştur. Terörle mücadelede operasyon maliyetleri düşerken, PKK üzerindeki baskı asimetrisi güvenlik güçlerinin lehine kaymaktadır. İHA gibi araçların izleme, görme ve ateş alma kapasitesi, teröristlerin en büyük avantajı olan "sürpriz" yapma yeteneklerini erozyona uğratmıştır. Dahası, güvenlik güçlerine sürpriz yapma imkânı vermekte ve bu üstünlük stratejik avantajlara dönüşmektedir. İHA'lar bu özellikleri ile PKK gibi terör örgütlerini "taarruz" ruh halinden, savunmacı bir psikolojiye sürüklemektedir. Yine intikal, lojistik, haberleşme, eğitim, tedavi gibi konularda terör örgütlerinin hareket alanını daraltmaktadır. Bu durum sadece örgüt üyelerinde zayıflama neden olmamakta aynı zamanda örgüte katılımı da olumsuz yönde etkilemektedir. İHA kullanımı operasyon yapan birliklere ateş ve gerçek zamanlı istihbarat sağlamaktadır (Özcan, 2019).

PKK terör örgütünün insansız hava araçlarını terör eylemlerinde kullanması

PKK terör örgütünün insansız hava araçları kullanarak yeni taktik ve teknikler kullanmaya başlaması, PKK terörüyle mücadelede güvenlik güçlerinin İHA ve SİHA'ları daha etkin ve yoğun kullanmaya başlamasına bir karşılık olarak gelişmeye başlamıştır. Terör örgütünün üst düzey yöneticilerinden Murat Karayılan 2018 yılını örgüt için "havacılık yılı" ilan ederek örgütün yeni eylem yöntemine ilişkin niyetini dile getirmiştir.

Bununla birlikte PKK terör örgütünün insansız hava araçları kullanımı ilişkin arayışının, 2000'li yılların başlarına kadar uzandığı da anlaşılmaktadır. 2007 yılında açık kaynaklara yansıyan bir haber metninde (Habertürk, 2007) Konya'da polise teslim olan bir PKK terör örgütü mensubunun şu şekildeki ifadesine yer verilmiştir:

"Helikopterlere, sabit ve hareketli hedeflere karşı maket uçaklarla eylem gerçekleştirmeyi planlıyorlardı. Ellerinde maket uçak yoktu, ancak getirmek için çalışıyorlardı. Bu maket uçakları temin etmiş olabilirler."

Her ne kadar daha öncesinde niyet etse de, PKK'nın insansız hava araçlarını terör eylemi yöntemlerinde kullanması, 2014 yılından itibaren Suriye kuzeyinde DEAŞ terör örgütüyle girdiği çatışmalardan elde ettiği tecrübeye dayandırmak mümkündür. Bu süreç içerisinde PKK terör örgütü DEAŞ'ın drone, maket ve model uçak benzeri uzaktan komutalı hava araçlarını hangi taktikler dâhilinde kullandığını gözlemlemiş, ele geçirilen ya da düşürülen hava araçlarını teknik olarak incelemiş, snuçta ise bu yöntemi öğrenerek kendisine uyarlamıştır.

"Maket Uçak" saldırılarını hazırlayan DEAŞ'ın 11 teknik personeli 3 Haziran 2017'de PKK'nın eline geçmiştir. DEAŞ terör örgütü mensupları PKK'lı teröristlere maket uçak saldırı teknolojisi üzerine briefinger vermeye başlamıştır (Çetin, 2021). Anlaşılacağı üzere çatışma alanlarında DEAŞ terör örgütünün hem kendisine karşı hem de diğer silahlı aktörlere insansız hava araçları kullanımı gören PKK terör örgütü bu yöntemi kopyalamayı arzulamış, DEAŞ terör örgütü mensuplarını ele geçirdikten sonra yöntemi öğrenmeye ve fiilen kullanmaya başlamıştır.

Bir terör örgütü, başka bir terör örgütünün kullandığı taktikler edebildiği gibi, bunun da ötesine geçerek öğrendiği taktikleri kendi eleman kaynağının teknik kapasitesi ile orantılı bir şekilde geliştirebilmektedir. 2015-2016 yıllarında gücünün zirvesine ulaşan terör örgütü DEAŞ, inovatif kapasitesiyle kendi ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde silah ve taktikler geliştirmiştir. İlerleyen süreçte ise bu silah ve taktiklerin bir kısmı terör örgütü PKK/PYD tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Günümüz savaş alanında var olan etkileşim sadece terör örgütleri arasında yaşanmamaktadır. Devletler de terör örgütlerinin başvurdukları yöntemi öğrenip savaş alanında bu yöntemlere başvurabilmektedir. Bunun çarpıcı bir örneğini de Irak güvenlik güçlerinin DEAŞ'ın bomba yüklü drone yöntemine başvurduğunu gösteren örneklerde görmek mümkündür (Korkmaz, 2018).

Ticari İHA'ların çatışma ortamında belli bir strateji çerçevesinde kullanımı ilk defa DEAŞ tarafından gerçekleştirilmiştir. DEAŞ'ın İHA'lardan sistematik olarak yararlanmaya başladığı 2016'dan itibaren; keşif/gözetleme yaparak istihbarat toplamak; bomba yüklü intihar saldırı araçlarını hedefe yönlendirmek; roket ve top atışlarını hedefe yönlendirmek; el yapımı patlayıcı (EYP) ile saldırı amacıyla kullanmıştır (Balkan, 2019: 9).

DEAŞ terör örgütü İHA'ları devlet dışında ilk olarak Peşmerge, Haşdi Şabi ve PKK'ya karşı kullanmıştır. Söz konusu örgütler de İHA kullanımını öğrenen gruplar arasındadır. Bu örgütler il başlangıçta DEAŞ'tan ele geçirdiği hazır İHA'ları kullanmayı tercih etmişlerdir. Örneğin PKK Rakka operasyonu sırasında DEAŞ'tan ele geçirdiği El Yapımı Patlayıcı (EYP) yüklü İHA'ları i Türk Silahlı Kuvvetlerine (TSK) karşı bombalı saldırı düzenlemeye çalışmıştır. Hakkâri ili merkezinde PKK'lı teröristlerce kullanılan ve el bombası tuzaklanan bir İHA'nın askeri birlik üzerine indirilmeye çalışırken düşürüldüğüne ilişkin bilgiler 13 Ekim 2016 tarihinde açık kaynaklara yansımıştır (Balkan, 2019: 36).

PKK'nın 2016 yılında başlayan terör eylemlerinde quadcopter/multicopter olarak adlandırılan döner-kanatlı dronelar kullanılmakta iken, ardından sabit-kanatlı, planör tipi gövdeli platformlar kullanıldığı gözlemlenmektedir. Ayrıca, uzaktan kumanda kullanılmadığı, dolayısıyla jantların büyük ölçüde etkisiz kaldığı, önceden navigasyon koordinatlarının girildiği GPS-tabanlı sistemlerin dronelar kullanıldığı belirtilmektedir. Döner-kanatlı quadcopter/multicopter platformlar ile sabit-kanatlı, planör tipi gövdeye sahip İHA'ların hedefe mühimmatı bırakma hızları/açlıları ve seyir hızları da çok farklıdır. Bu nedenle, yeni tehdit parametrelerinin, özellikle uzun vadede, daha tehlikeli olduğu düşünülmektedir (Kasapoğlu ve Kırdemir, 2019: 2).

PKK terör örgütünün drone kullanımında bir koordinasyon arayışında olduğu görülmektedir. Örneğin, 10 Kasım 2018 Atatürk'ü anma etkinlikleri sırasında Şırnak'ta yapılan saldırılarda, Valilik bahçesine (en az 1 İHA), 23. Piyade Tümen Komutanlığı'na (2 İHA), Kayatepe Üs Bölgesi'ne (1 İHA), Aydoğdu Üs Bölgesi'ne (1 İHA), Hanıttepe Üs Bölgesi'ne (1 İHA) ve kırsal alan İHA düşmüştür. Daha da önemlisi, saldırıların 09.05 ile 09.15 arasında, yaklaşık 10 dakika içinde gerçekleştirildiği belirtilmektedir (Kasapoğlu ve Kırdemir, 2019: 3).

PKK terör örgütü drone, maket ve model uçak saldırısı yöntemini kurumsal hale getirmeye de çalışmış, örgüt içerisinde bu cihazların kullanımı ilişkin eğitim veren, yeni yöntem çerçevesinde saldırıları gerçekleştiren bir birim kurmuştur. PKK'nın kadın yapılaşmasının başında yer alan, PKK/KCK Beşli Yürütme Konseyi üyesi olan, İçişleri Bakanlığı arananlar listesinde kırmızı kategoride yer alan ve 2 Kasım 2017'de Şırnak Bestler Dereleri bölgesine düzenlenen bir operasyonda etkisiz hale getirilen "Delal Amed" kod adlı Hülya Eroğlu'nun ismi (Özer, 2018) kurulan bu birime "Şehit Delal Amed Hava Savunma Kuvvetleri" olarak verilmiştir. PKK tarafından düzenlenen drone, maket ve model uçak terör eylemleri bu birim tarafından üstlenilmektedir.

Sonuç

Bu makalenin başlangıcında da belirtildiği üzere terör örgütleri örgütsel öğrenme anlayışı kapsamında bilgiyi hem iç hem de dış kaynaklardan temin edebilmektedir. PKK terör örgütü de drone, maket / model uçak kullanımı kapsamında bilgiyi DEAŞ terör örgütünden temin etmiştir. Yeni bir terör yöntemi olarak drone, maket / model uçak kullanımı ilişkin bilgiyi temin eden PKK terör örgütü, tam da örgütsel öğrenme kapsamında belirtildiği üzere bu bilgiyi içselleştirmiş yani benimsemiş, önce bir yeteneğe ardından ise terör eylemine dönüştürmüştür.

PKK terör örgütüyle mücadele kapsamında artan bir hız ve kapsamda kullanılan İHA ve SİHA'lara karşı PKK'nın geliştirmeye çalıştığı bu yöntem PKK terör örgütüne bir kez daha motivasyonu ne olursa olsun etkileşim halinde bulunan diğer terör örgütleriyle iş birliği yapılması gerektiğini, diğer terör örgütleriyle iş birliğinin yeteneklerini artıracaklarını öğretmiştir.

PKK terör örgütünün 2000'li yılların başlarında niyet ettiği ancak 2016 yılından itibaren drone, maket / model uçakları terör eylemlerinde kullanmaya başladığı, düzenlediği her eylemde örgütün tecrübe elde ettiği, her geçen yıl terör eylemi sayısını ve bu eylemlerin şiddetini artırdığı görülmektedir. Açık kaynaklarda yer alan haberlere göre 2020 yılında PKK terör örgütü tarafından bu yöntemle 14 eylem düzenlenirken, 2021 yılında bugüne kadar 23 terör eylemi düzenlendiği görülmektedir. Elde mevcut rakamlar; uzaktan düzenlenebilen, örgüt için risk oranı yok denebilecek kadar az olan, etki olarak düşük seviyeli ancak eylem niteliği olarak örgüte moral kazandırabilecek nitelikte olan bu eylem türünün artarak kullanılmaya devam edeceğine işaret etmektedir. Ayrıca yine öğrenen örgütler yaklaşımı çerçevesinde Türkiye'de faaliyet gösteren diğer terör örgütlerinin de PKK terör örgütünden bu yöntemin kullanımını öğrenebilecekleri değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede drone, model / maket uçakların terör eylemlerinde kullanımının önlenmesine ilişkin olarak öncelikle tedarikle ilgili hususların önlenmeye çalışılması, ardından ise bu cihazların etkisiz hale getirilmesine ilişkin operasyonel tedbirlerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda güvenlik güçleri tarafından bir konsept geliştirilmesinde, ihtiyaçların tespitinde ve tedarikinde fayda görülmektedir.

Drone, model / maket uçakların PKK tarafından temini, terör eylemi için hazır hale getirilmesi, terör eylemlerinde nasıl kullanıldığı konusunda istihbarat gayretleri artırılmalı, bu eylem yöntemi terör örgütünün geneline ve diğer terör örgütlerine yayılmadan tedbir alınmaya çalışılmalıdır. Drone, İHA, model / maket uçakların yasal olmayan amaçlar için kullanımına ilişkin yasal düzenleme eksikleri var ise şimdiden giderilmeye çalışılmalıdır.

Kaynakça

- Balkan, S. (2019). *Devlet dışı silahlı aktörler ve terör örgütlerinin yeni aracı: İHA*. SETA Yayınları 130
- Bayer, E. (2007). *Terörist örgütlerde örgütsel öğrenme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çetin, Ç. (25 Mayıs 2021). *PKK'nın maket uçak siparişleri*. Erişim tarihi: 11 Haziran 2021, <https://www.haberturk.com/yazarlar/cetiner-cetin/3082644-pkk-nin-maket-ucak-siparisleri>
- Demir, C. K. (2008). *Öğrenen örgütler ve terör örgütleri bağlamında PKK*. Uluslararası İlişkiler Dergisi, 5(19), ss.57-88.
- Habertürk. (25 Mayıs 2007). *Bombacının itiraflarından*. Erişim tarihi: 01 Haziran 2021, <https://www.haberturk.com/gundem/haber/24356-bombacinin-itiraflarindan>
- Kasapoğlu, C. ve Kırdemir, B. (2019). *Terör tehdidinde yeni boyut: Drone saldırıları ve Türkiye'nin milli güvenliğine ilişkin gelişmeler*. Ekonomi ve Dış Politikalar Araştırma Merkezi – EDAM. 2019/3.
- Korkmaz, S.C. (04 Aralık 2018). *PKK ve Suriye'deki savaş alanından öğrendikleri*. Erişim tarihi: 15 Haziran 2021, <https://orsam.org.tr/tr/pkk-ve-suriyedeki-savas-alanindan-ogrendikleri>.
- Ökten, T. (2018). *Askeri alanda devrimin Türk Silahlı Kuvvetlerinin PKK terörizmi ile mücadelesine etkisinin analizi*.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, TOBB ETÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Özcan, N.A. (30 Mart 2019). *Terörizmle mücadelede SİHA/İHA kullanımı*. Erişim tarihi: 13 Haziran 2021, https://www.tepav.org.tr/tr/blog/s/6410/Terorizmle+mucadelede+SIHA_IHA+kullanimi
- Özer, S. (14 Eylül 2018). *Terör örgütünün kadın yapılanmasına ağır darbe*. Erişim tarihi: 15 Haziran 2021, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/terror-organunun-kadin-yapilanmasına-agir-darbe/1254537>.
- Şardan, T. (21 Eylül 2015). *Kıra dayalı şehir savaşçılığı*. Erişim tarihi: 15 Haziran 2021, <https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/tolga-sardan/kira-dayali-sehir-savasciligi-2120506>.

---

[1] Atıf için: Bural, E. (2021). Öğrenen Örgütler Yaklaşımı Çerçevesinde PKK Terör Örgütünün Drone ve Maket Uçak Eylemleri. Erişim adresi: <https://www.teram.org/icerik/ogrenen-organutler-yaklasimi-cercevesinde-pkk-terror-organunun-drone-ve-maket-ucak-eylemleri-153>